

Jiří K o h o u t e k , Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy
Gottwaldov

Nález středověké vápenické pece u hradu Šaumberka

V roce 1985 proběhl dílčí zjišťovací archeologický výzkum v areálu hradu Šaumberka na katastru obce Podhradní Lhota, okr. Kroměříž, prováděný Oblastním muzeem jvMoravy Gottwaldov. Zkoumán byl nejen vlastní hrad Šaumberk (kóta 610 m), ale i o něco níže položený hrad, rozkládající se na vrcholu severovýchodního výběžku samotného hradního kopce. Lokalita je lidově nazývána pomístním názvem Bašta a byla také považována za hrádek Zubříč (Hosák 1967, 326). Výsledky výzkumu nejsou sice ještě plně zpracovány a vyhodnoceny, ale lze již nyní na základě dosud zjištěných skutečností předpokládat, že tato lokalita vznikla až někdy v průběhu 2. poloviny 14. století, kdy vlastní horní hrad Šaumberk ztratil svůj význam a funkci. Nový hrad, rozměry podstatně skromnější než jeho předchůdce, převzal také patrně původní název. Zánik tohoto Nového Šaumberka lze ve shodě s poznatky, které přinesl archeologický výzkum, položit k polovině 15. století, kdy měl být jako sídlo lapků vykoupen a pobořen (Zapletal 1932, 50).

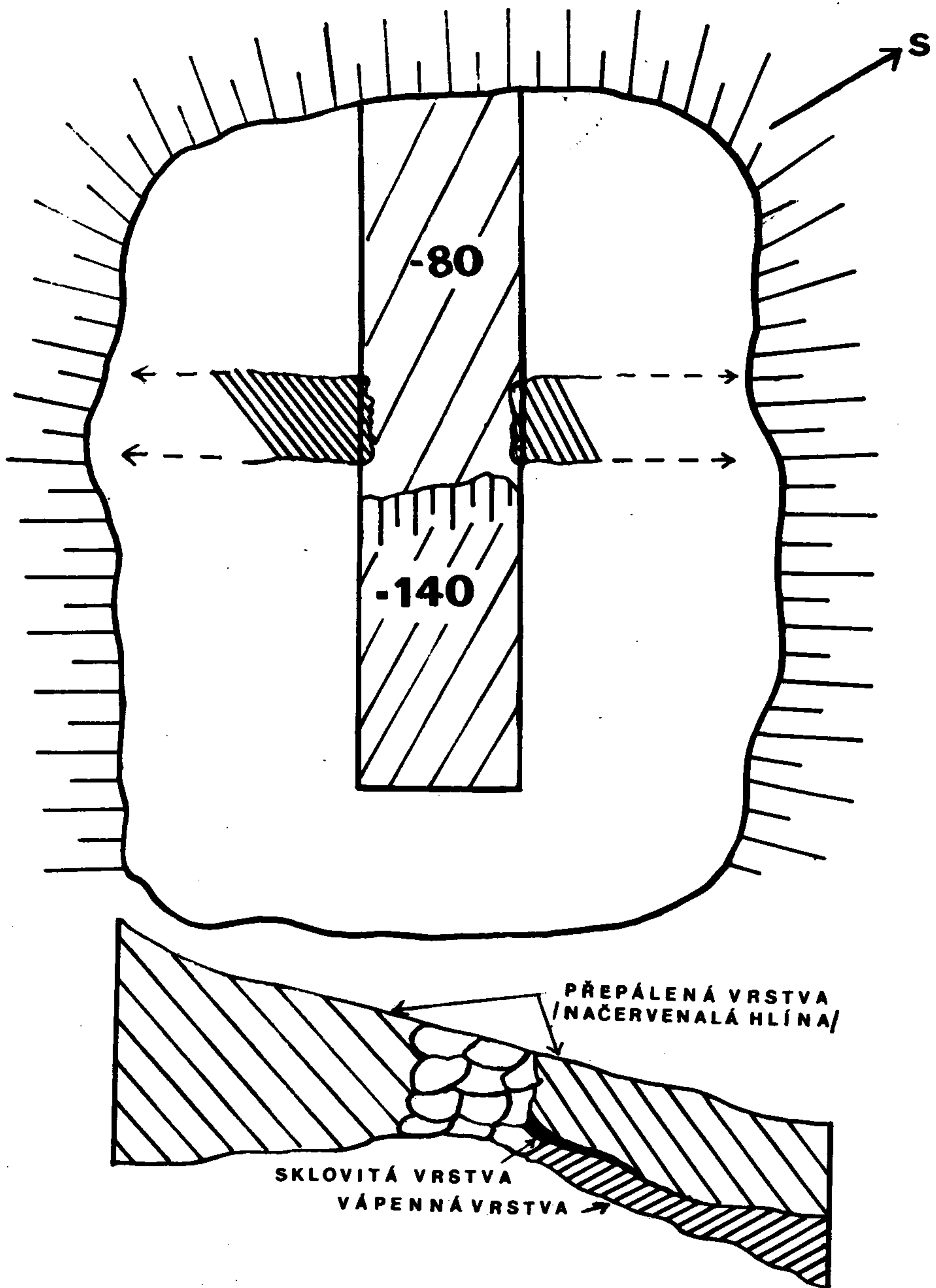
Na úpatí severovýchodního svahu přibližně ve vzdálenosti 80 m od parkánové hradby mladšího hradu byl zjištěn objekt přibližně obdélníkovitého půdorysu s mírně zaoblenými rohy o délce přes 300 cm a šířce 220 cm. Objekt byl situován ve svahu a delší osou orientován zhruba ve směru JZ - SV. Přestože byl již značně poškozen amatérskými zásahy, bylo provedeno rozšíření a prohloubení amatérské sondy, která objekt prořála v jeho podélné ose a to jen v jeho jihozápadní části. Ukázalo se, že pod slabou vrstvou lesního humusu se objevila 25 - 30 cm silná vrstva do červena vypálené hlíny, překrývající vrstvu vápencových úlomků a vápenné drti, promísené do červena opálenými pískovcovými kameny různé velikosti. Ve vzdálenosti asi 90 cm od výše položeného jihozápadního okraje objektu byla v sondě zachycena destruovaná zídka o šířce asi 50 cm z lomového kamene, kladeného na sucho.

I když se při výzkumu tohoto objektu nepodařilo zjistit žádný archeologický materiál, který by napomohl k jeho chronologickému zařazení (mohl být ostatně vybrán amatérskými kopáči), lze s největší pravděpodobností předpokládat, že se jedná o středověkou vápenickou pec, související patrně s výstavbou nového hrádku pod původním Šaumberkem. Celý objekt vykazuje určité analogické rysy jako jedna ze středověkých vápenických pecí, zkoumaných u obřanského hradu na Brněnsku (Merta 1977, 240-242).

Literatura

- Hosák, L.: Přehled historického místopisu Moravy a Slezska v období feudalismu do r. 1848, Ostrava 1967.
- Merta, J.: Středověké vápenické pece při Obřanském hradě, Archeologia Historica 2, Brno 1977, 239-246.
- Zapletal, F.: Šaumberk, Naše Valašsko 3, 1932, 49-53.

ŠAUMBURK - BAŠTA 1985



Půdorys a řez středověké vápenické pece
u hradu Šaumberku (kresba autor)